

Sollerö Segel Sällskap 40 år

Hur ett segelsällskap blev till

eller några ungdomars väg mot gubbe

Bildande

Den 3:e april är det 40 år sedan ett gäng ungdomar samlades i kommunalhuset på Sollerön för att bilda ett segelsällskap. Idén till det hela kom när jag var på besök hemma hos Georg Lohaz, då ordförande i Mora Segelsällskap. Han hade nämligen en inombordsmotor som skulle kunna passa till den segelbåt som jag var i färd med att bygga. Lohaz (ja vi använde aldrig något förnamn på honom) undrade då om inte jag var intresserad av att försöka bilda ett segelsällskap även på Sollerön, eftersom det fanns ett i Mora. Det var bara jag som seglade på Sollerön, Lohaz och Sivert Matsson var med i Mora SS.

Vi pratade med Tage Larsson, som satt i fritidsnämnden i Sollerö kommun, och dessutom var gammal seglare sedan sin tid i Gävle. Tillsammans gjorde vi ett enkelt blad, som delades ut i skolan, med erbjudande om att bygga sig en egen segeljolle i verkstaden hos Lars Håll. Vi samlades i kommunalhuset den 3:e april 1968. Tage visade en film från sin långsegling ned till Medelhavet, och vidare till Kanarieholmarna, tillsammans med sin bror Tord. Mötet samlade ca 25 ungdomar i ålder 12–17 år och man beslöt att bilda ett segelsällskap. 7-10 ungdomar visade intresse för att bygga en egen båt. Som ordförande valdes Per Erik Larsson, och övriga i styrelsen var Sivert Matsson, Ingvar Matsson, Sören Ållas och Bert Jonsson.

Lars ställde upp med lokal, verktyg, handledning och verktygsslipning efter varje kväll som medlemmarna hade byggt. Kommunen lovade att ställa upp med en byggsats till en örnjolle, som vi kunde ha som mall vid bygget. Båtbyggena kunde starta hösten -68, så sommaren -68 seglade vi med min jolle, Siverts Örnjolle och Kryssgustav, en gammal Thorell-jolle, som vi fick låna av Ryss Gustav. Kulåra blev vår bas och vi seglade långt in på hösten. I början av juli kunde även jag sjösätta Svana, min ruffade kölbåt, som jag byggt under vintern.

Bygget av segeljollarna fortskred under hela vintern, och i början av juni kunde 6 nya Örnjollar sjösättas, 5 st som privata jollar och en som klubbåt. Det blev ett intensivt seglande denna första sommar, med deltagande i bl a Distriktmästerskapet i Falun, Midsommarregattan och Siljansregattan i Nusnäs. Ingvar Mattsson vann Örnjolle-klassen i Nusnäs.

Hur hamnen kom till

Meningen var att skapa en hamn för fritidsbåtar i Kulåra, men det visade sig att bottenens beskaffenhet var för dålig för att kunna muddra ur till ett acceptabelt djup, så vi sökte runt efter en ny plats. En dag kom Sören Ållas ned till seglingarna och gästade att han visste vart vi skulle flytta. På sin väg från Gesunda hade han varit in till Lerön och sett det nu nedlagda timmeravlägget, som Bergqvist-sågen hade där. Det fanns bra djup och ett skyddat läge, och efter att ha förhandlat med Bergqvist-sågen om avlägget, och med jordägarna om att få disponera marken, kunde vi med

hjälp av ett bidrag från Sollerö kommun köpa in flytbryggor till en 30 meter lång brygga. Tage Larsson lade ned ett enormt jobb under monteringen av bryggorna och färdigställande av hamnen.

Klubben hade under åren 1970-72 försäljningen vid kiosken på campingen under sommaren och 1976-80 även en kiosk på festplatsen under midsommar, detta som ett led i att få in pengar till föreningen.

Våra regattor

1970 arrangerades Sold-regattan för första gången, och den kom att arrangeras årligen fram till 1983 och var mycket populär i distriktet. Den hade som mest ca 40 deltagare.

Det hade nu blivit ett intensivt kappseglande runt Siljan, och våra medlemmar deltog i 6 olika regattor, med bl a Arne Håll som DM-mästare. 1972 genomförde klubben även sin första seglarkurs, något som blivit årligen återkommande. Många Solleröungdomar och sommarboende har fått sina första seglingskunskaper genom dessa kurser, som hållits nästan årligen sedan dess under ledning av Per Erik och Arne de flesta åren, och med andra medlemmar som medhjälpare.

Under 1974-75 började Örnjolle-gänget att byta ut Örnjollarna mot OK-jollar, som är en bättre spridd kappseglingssklass. Och med det började ett intensivt kappseglande. Vi hade som mest 11 OK-jollar och var största klubb i Dalarna på OK-sidan. Från 1976 började Håll Arne och Ryss Håkan (från Gruddbo) att åka på SM-kval och VM-kval runt Sverige. 1976 rankades Arne som 6:a i Sverige, men det blev Håkan som satsade mest. 1982 blev han 5:a på SM och 10:a på EM. Han tävlade de kommande åren i bl. Danmark, Tyskland, Holland och England, med seger i Århus-regattan, 11:a på VM och ett par 5:e platser på SM. När Håkan slutade kappsegla 1987 slutade också jolleseglingen, och många gick över till kölbåt.

Vi försökte 1977 att starta en kölbåtsegling runt Sollerön, som vi kallade Sollerö Hafs. Första året gick det inte, men -78 fick vi 8 startande och det blev succé. Det blev hemmaseger redan första året, då Per Erik vann med en lånad Stanley 19. Deltagarantalet ökade stadigt och var som mest uppe i 37 startande båtar. Den här seglingen drog också med sig att Mora, Rättvik, Tällberg och Leksand startade liknande tävlingar. Det blev nu ett intensivt kappseglande med kölbåtar runt Siljan. Flest segrar tog Ållas Sören, mycket genom sina fräcka starter och sitt intensiva trimmande. Vi var som mest ca 5 båtar som drog runt från klubben, men på senare år har deltagarantalet varit sjunkande, men tävlingarna hålls fortfarande i gång.

Behovet av en gedigen hamn och en klubblokal

Vi insåg tidigt att vi måste ordna en klubblokal. 1975 hittade vi en barack på hjul uppe på Lantmännen. Vi lade in ett bud på den, och fick på det viset vår första lokal, som vi ställde upp vid hamnen. Den renoverades och fungerade fram till –

Sollerö Segelsällskaps fina båthamn mellan Lerön och Lerholmarna..

81, då vi köpte en kontorsbarack av Diös. Vi hade fram till dess inte haft ström ned till hamnen, utan fått klara oss med ett litet elverk. Det betydde att ofta under kvällsmöten kunde det bli mörkt i lokalen när bensinen tog slut i elverket, men nu fick vi äntligen fast ström. Det byggdes också till ett förråd på klubbstugan, som samtidigt fick ett riktigt tak.

Det fanns nu en bra hamn och klubblokal, så nu var det dags att satsa på en sjösättningsramp och mastkran, eftersom båtarna blev större. Sören Hedberg ställde upp och gav oss ovärderlig hjälp med maskiner och grus, så bygget kunde genomföras.

Nästa steg i utvecklingen blev i samband med ombyggnaden av skolan på Sollerön 1992, då vi fick ca 700 kbm fyllning, som användes till en start av en västpir, något som var hett efterlängtat. Pirbygget kunde sedan färdigställas i samband med bygget av nya bron till Gesunda och ett EU-projekt, som drevs samtidigt. EU-projektet betydde, att vi fick ett nytt förråd, iordningställda parkeringar och vägar, samt stenmassor till piren.

Till invigningen av nya bron blev vi tillfrågade av kommunen om vi kunde ordna en tilläggningsplats för Engelbrekt. Vi sade ja, trots att vi då varken hade kapital eller material. Kommunen bidrog med en liten slant, Åke Ryss tiggde varor överallt till projektet och på de 9 dagar som vi disponerade innan invigningen, byggde vi en permanent ångbåtsbrygga och en gästbrygga.

Övrig verksamhet

Det förekom också båtbyggen inom klubben. Sören Ållas byggde om sin Orm af Lerö och Ingvar Matsson sjösatte 1980 sitt nybygge, en ca 6 m lång kölbåt. 1981 sjösatte Per Erik Larsson sitt nybygge, en 8 m lång havskryssare, Lady in Wood, efter 5 års arbete. Drömmen var att kunna ta sig ut till ostkusten och möjligheten kom somrarna -83 och -85, då vi trailade ut till Gävle och seglade ned genom Stockholms skärgård och tillbaka under en månad.

Vi har även haft besök av långväga gäster i hamnen. Willi Scheidler från Tyskland tillbringade 3 somrar hos oss med sin Yngling. Willi var drygt 70 år. Några år under mitten av 90-talet hade vi även en riktig långfärdsbåt liggande i hamnen, nämligen Anders Lindgren, som var AT-läkare och gjorde sin praktik här. Han hade seglat sin Vertue Mea, som hon heter, helt byggd i teak, till Västindien tur och retur.

Vita segel, master och smäckra båtskrov speglar sig i vattnet vid hamnen.

Klubben har också varit starkt inblandad i att ta fram ett sjökort över Siljan. Först var Tage Larsson en av de drivande, när första sjökortet framställdes 1971. I och med att GPS-navigatorer kom i slutet av 90-talet, blev behovet av ett mera exakt sjökort uppenbart, så fram till 2005 arbetade vi i klubbarna runt Siljan med sjömätning och kartering. Självt jag ansvarig för insamlingen av uppgifter från hela sjösystemet, men klubben ansvarar för sträckan Rävsnäs till Sundet. Det nya kortet kom ut 2005 och ett digitalt till julen 2006.

*Bild från Gesundaberget visar båthamnens ypperligt fina läge vid Lerön.
Foto: Andrea Schmidt.*

Verksamheten i klubben minskade mycket under början av 2000-talet, men under de senaste åren har vi sett en betydlig ökning av båttrafiken på Siljan, och det kommer också nya båtar till klubben, vilket är roligt.

Det finns många medlemmar som borde nämnas i en sådan här artikel, men för att nämna några får jag börja med Tage Larsson. Utan honom hade vi nog inte kommit igång. Sedan finns det som redan nämnts Lars Håll, Sören Ållas, Arne Håll, Ingvar Matsson, Sören Hedberg, Håkan Larsson och på senare år Lars-Åke Lind och Sune Bondesson. Anna-Lena Arvidsson har varit kassör sedan -93 och själv har jag varit ordförande sedan starten 1968. Det känns som en lång tid, men hu vad fort åren har gått.

*Per Erik Larsson
Ordförande i Sollerö Segel Sällskap*